

Ružena Vajcíková – Vladimír Rybár – Michal Buday

Zhodnotenie implementácie významných projektových opatrení osi 1 Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013 na území Slovenskej republiky

Evaluation of the Important Investment Measures Implementation under Axis 1 of the Rural Development Programme of the SR 2007–2013 in the Slovak Republic

Abstract In the paper were analysed the significant measures under axis 1 (Improving the competitiveness of the agricultural and forestry sector) of the Rural Development Programme of the SR 2007–2013, mainly from aspects of amount of approved and paid out funds: measure 1.1 Modernization of farms (121), measure 1.2 Adding value to agricultural products (123) and measure 1.3 Improving and developing of infrastructure (125).

From the point of view of the total cumulative spending of funds in the SR for the chosen measures and even in evaluation of the approved and paid out funds only from public sources, the most important measure was 1.1, followed by measure 1.2 and measure 1.3. The most approved funds from public sources in period of 2008–2012 were in 2008 and 2009, namely in 2009 – measure 1.1 225 479 515 €. The highest paid out funds from public sources in period of 2008–2012 were proved in 2009 and 2010, namely in 2009 – measure 1.1 144 257 926 €. In the next years the funds were decreasing.

Key words support by the European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) – axis 1 – investment measures – Rural Development Programme of the SR 2007–2013

Abstrakt V príspevku boli analyzované významné opatrenia osi 1 (Zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva) Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013 hlavne z aspektov výšky schválených a čerpaných finančných prostriedkov: opatrenie 1.1 Modernizácia fariem (121), opatrenie 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov (123) a opatrenie 1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry (125).

Z pohľadu celkového kumulatívneho čerpania finančných prostriedkov v SR za vybrané opatrenia a aj pri vyhodnotení schválených a vyplatených prostriedkov len z verejných zdrojov bolo najvýznamnejšie opatrenie 1.1, nasledovali opatrenie 1.2 a opatrenie 1.3. Najviac schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov za jednotlivé roky 2008–2012 bolo v rokoch 2008 a 2009, najmä v roku 2009 pri opatrení 1.1 225 479 515 €. Najvyššie vyplatené prostriedky z verejných zdrojov za jednotlivé roky 2008–2012 vykázali roky 2009 a 2010, najmä r. 2009 pri opatrení 1.1 144 257 926 €. V ďalších rokoch klesali.

Kľúčové slová podpora z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) – os 1 – projektové opatrenia – Program rozvoja vidieka SR 2007–2013

Pre rozvoj vidieka na Slovensku je dôležitou hybnou silou aj realizácia opatrení z Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007–2013 (ďalej len PRV SR 2007–2013), ktorý sa vzťahuje na celé územie Slovenska. Konvergenčný cieľ, do ktorého patria územné jednotky na úrovni NUTS II: západné Slovensko, stredné Slovensko, východné Slovensko, je definovaný nariadením Rady (ES) č. 1698/2005.

Nariadenie Rady (ES) č. 1698/2005 definuje základné ciele podpory rozvoja vidieka v programovom období 2007–2013:

- zlepšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podporovaním reštrukturalizácie, rozvoja a inovácie,
- zlepšenie životného prostredia a vidieka podporovaním manažmentu krajiny,
- zlepšenie kvality života vo vidieckych oblastiach a podpora diverzifikácie hospodárskej činnosti.

Tieto hlavné ciele sa vykonávajú prostredníctvom štyroch osí programu. Konkrétne ciele a pravidlá poskytovania podpory, ako aj nosné oblasti podpory rozvoja vidieka, sú stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1698/2005 a jeho implementačných nariadeniach, ktorými sú obzvlášť:

- nariadenie Komisie (ES) č. 1974/2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) v znení neskorších úprav,
- nariadenie Komisie (ES) č. 65/2011, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia (ES) č. 1698/2005, pokiaľ sa jedná o realizáciu kontrolných postupov a krízového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka.

Súčasťou Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) Piliera II – politika rozvoja vidieka (Európske spoločenstvá, 2006) je aj os 1 zameraná na podporu a zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Tu sú kľúčovými efektívnosť a konkurencieschopnosť so zreteľom na rôznorodosť potenciálu poľnohospodárstva v rôznych oblastiach vidieka. Pre zlepšenie konkurencieschopnosti je stále dôležitá podpora investícií do fyzického kapitálu. Súbežne narastá dôležitosť investícií do ľudského a sociálneho kapitálu, ktoré napomáhajú k rastu vidieckych oblastí a tiež umožňujú inovatívnosť a dynamickosť odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

V PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) prioritami osi 1 sú:

- Podporenie modernizácie, inovácie a efektivity agropotravinárskeho a lesníckeho sektora.
- Prehlbovanie vedomostí a zvyšovanie odborného prehľadu v oblasti agropotravinárstva a lesníctva.

V pôsobnosti osi 1 je niekoľko opatrení prispievajúcich k zlepšovaniu konkurencieschopnosti. Ciele investičných/projektových opatrení v PRV SR 2007–2013, osobitne opatrení Modernizácia fariem a Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva sú stanovené tak, aby zahrňovali identifikované potreby Slovenska a štrukturálne nevýhody rezortu pôdohospodárstva v súlade s vykonanými

SWOT analýzami. Podpora pre projektové opatrenia zodpovedá územným potrebám a štrukturálnym nevýhodám. Pre zefektívnenie administrácie pomoci z PRV SR 2007–2013 implementáciu projektových opatrení zabezpečuje Sekcia projektových podpôr Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA).

Buchta, S. (2010) identifikoval viacero dopadových efektov podporných prostriedkov z eurofondov a PRV SR 2007–2013 na rozvoj poľnohospodárstva a vidieka. Ukázalo sa, že jedným z hlavných dopadových efektov investičných projektových podpôr je aj ich napomáhanie udržiavať zamestnanosť, resp. zmierňovať znižovanie zamestnanosti. Dominantné opatrenia boli zamerané hlavne na zvyšovanie konkurencieschopnosti.

Pre priblíženie je v nasledovnej schéme premietnutý prehľad zvolených opatrení osi 1 PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) prezentovaných v tomto príspevku, ich ciele a hlavné možnosti ich napĺňania.

Vybrané opatrenia osi 1 PRV SR 2007–2013, ich ciele a hlavné možnosti napĺňania týchto cieľov

Overview of selected axes and measures of the RDP SR 2007–2013, their objectives and main options for filling these objectives

Schéma 1

Kód opat.	Skrátený názov opatrenia / os	Cieľ osi / opatrenia	Napĺňanie cieľa predovšetkým prostredníctvom:
	OS 1 Zvýšenie konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva	Zvýšiť konkurencieschopnosť agropotravinárskeho sektora	
121	1.1 Modernizácia fariem	Zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárskych subjektov lepším využívaním výrobných faktorov a uplatňovaním nových technológií a inovácií.	• znižovania výrobných nákladov a zlepšovania pracovných podmienok v poľnohospodárskych podnikoch; • zvyšovania počtu fariem s modernými budovami, novými technológiami a technickými zariadeniami s úspornou spotrebou energie; • zavádzania a rozširovania informačných a komunikačných technológií • výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov poľnohospodárskej výroby vrátane skladovacích priestorov; • zlepšovania kvality výroby a obmedzovania strát.
123	1.2 Pridávanie hodnoty do poľn. produktov	Zlepšiť primárne spracovanie a predajnosť produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podporou zlepšenia efektivity, spracovania obnoviteľných zdrojov energie, podporou nových technológií a využitia nových trhov.	• zavádzania výroby nových produktov; novej techniky/technológií; • zlepšovania kvality výrobkov, ich marketingu a odbytu na nových trhoch; • zavádzania a rozširovania informačných a komunikačných technológií; • spracovania obnoviteľných zdrojov energie.
125	1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry	Vypracovať a vykonať projekty pozemkových úprav pre nové priestorové a funkčné usporiadanie územia a postupne realizovať v projektoch pozemkových úprav plánované spoločné zariadenia a opatrenia.	• zabezpečovania prístupu k pozemkom rekonštrukciou a budovaním účelových komunikácií; • ekologickej stabilizácie a ochrany krajiny realizovaním vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a rekultivačných opatrení; • usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom (sceľovanie a arondácia pozemkov a pozemkového vlastníctva).

Prameň: pripravil NPPC–VÚEPP na základe programového dokumentu „MPRV SR, 2013: Program rozvoja vidieka SR 2007–2013. Verzia č. 5 platná od 10. júla 2013. Bratislava: MPRV SR, 2013“

Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics (NAFC–RIAFE) according to the programming document “Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic: Rural Development Programme of the SR 2007–2013. Version No. 5 valid since 10th July 2013. Bratislava: MARD of the SR, 2013”

Podľa výsledkov Výročnej správy o pokroku k PRV SR 2007–2013 za rok 2012 (VÚEPP, EuroConsulting s.r.o., 2013) sa os 1 (Zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva) na verejných výdavkoch v roku 2012 podieľala objemom 30,1 % v sume 103 566 905 €. Z osi 1 najviac prostriedkov na úrovni opatrení smerovalo do opatrenia 121 (Modernizácia fariem) 58 581 870 € (z toho príspevok EPFRV 43 485 324 €) a opatrenia 123 (Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva) 22 411 441 € (z toho príspevok EPFRV 16 545 512 €). Výdavky boli približne podobné ako v roku 2011.

Metodický postup

Cieľom príspevku bolo zhodnotenie implementácie významných projektových opatrení v rámci osi 1 Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013 (PRV SR) na území Slovenskej republiky (SR), najmä z hľadiska výšky schválených a čerpaných finančných prostriedkov.

Pre analýzu boli v príspevku zvolené významné opatrenia osi 1 PRV SR 2007–2013 hlavne so zreteľom na výšku schválených a čerpaných finančných prostriedkov: opatrenie 1.1 (kód 121) Modernizácia fariem, opatrenie 1.2 (kód 123) Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva (skrátенý názov opatrenia Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov) a opatrenie 1.3 (kód 125) Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva – pozemkové úpravy (skrátенý názov opatrenia Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry).

Informácie a údaje potrebné pre naplnenie stanoveného cieľa pochádzajú najmä z Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len PPA), z Výročnej správy o pokroku k PRV SR 2007–2013 za rok 2012 (VÚEPP, EuroConsulting s.r.o., 2013) a z Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013). Výročné správy o pokroku k PRV SR 2007–2013 pravidelne hodnotia pokrok v implementácii PRV SR 2007–2013 a sú vypracovávané každoročne (v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 v platnom znení).

V príspevku boli použité metódy selekcie, analýzy, syntézy, komparácie, dedukcie. Boli vykonané matematicko-štatistické analýzy dát, analýzy časových radov a numerické výpočty. Vybrané opatrenia boli analyzované osobitne z hľadiska výšky finančných prostriedkov schválených (kontrahovaných), čerpaných (vyplatených) v rozsahu týchto opatrení, kumulatívne pre celé programové obdobie 2007–2013 k 31. 12. 2012 a to na úrovni SR, krajov – NUTS¹ III (u opatrení – 1.1, 1.2), resp. okresov – LAU² 1 (NUTS IV) (pozn. mapy pre všetky 3 opatrenia). Na úrovni NUTS III boli pri opatreniach 1.1, 1.2 vyhodnotené počet

¹NUTS – regionálna štatistická územná jednotka (RŠÚJ), anglický akronym (implementácia európskych systémov štatistických územných jednotiek Vyhláškou č. 438/2004 Z. z. Štatistického úradu Slovenskej republiky z 19. júla 2004, ktorou sa vydáva klasifikácia štatistických územných jednotiek).

²LAU – lokálna štatistická územná jednotka (LŠÚJ), anglický akronym (implementácia európskych systémov štatistických územných jednotiek Vyhláškou 438/2004 Z.z. Štatistického úradu Slovenskej republiky z 19. júla 2004, ktorou sa vydáva klasifikácia štatistických územných jednotiek).

schválených projektov, schválená podpora z verejných zdrojov – celkom a priemerná podpora na jeden projekt a priemerná podpora na jeden hektár. Taktiež schválené a vyplatené verejné zdroje v rámci vybraných najvýznamnejších opatrení osi 1 boli analyzované aj za jednotlivé roky a to v období rokov 2008–2012 (údaje boli hodnotené k 31. 12. príslušného kalendárneho roka). Údaje boli kvantifikované a výsledky boli graficky a priestorovo vyjadrené vo forme grafov a máp.

Vlastná práca

Podstatnou informáciou o implementácii opatrení PRV SR 2007–2013 na území SR sú finančné alokácie. Opatrenia PRV SR 2007–2013 boli financované z verejných zdrojov (EPFRV + zdroje SR), ale pri niektorých opatreniach boli zároveň využité aj súkromné zdroje beneficiary, ako nižšie ukazuje aj Tab. 1 týkajúca sa významných hodnotených opatrení osi 1 (opatrenia 1.1, 1.2 a 1.3).

Celkové porovnanie výdavkov v rámci významných projektových opatrení osi 1 PRV SR 2007–2013 v Slovenskej republike

Čo sa týka čerpania finančných prostriedkov bolo z osi 1 najvýznamnejšie a najúspešnejšie opatrenie 1.1 Modernizácia fariem, za ním nasledovalo opatrenie 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov s cca o polovicu nižšími celkovými aj verejnými výdavkami v porovnaní s opatrením 1.1. Z analyzovaných opatrení najnižšie verejné aj celkové výdavky dosiahlo opatrenie 1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry a ako jediné opatrenie vykazuje nulové súkromné výdavky, keďže beneficiary v tomto prípade využívali iba verejné zdroje.

Verejné výdavky (podpora z EPFRV a zdroje SR spolu) pod opatrením 1.1 (kód 121) Modernizácia fariem predstavovali od začiatku programového obdobia k 31. 12. 2012 433 669 149 € celkom, t. j. 50 %-ný podiel z celkových výdavkov na opatrenie 1.1 (867 338 298 €). Súkromné výdavky na toto opatrenie boli v rovnakej výške ako verejné výdavky (Tab. 1).

V sledovanom období u opatrenia 1.2 (kód 123) Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov výška verejných výdavkov dosiahla 204 000 000 €, tzn. 49,51 % z celkových výdavkov na toto opatrenie (412 000 000 €). Súkromné výdavky na opatrenie 1.2 boli v podobnej výške ako verejné výdavky, predstavovali 208 000 000 €, t. j. 50,49 % z celkovej sumy výdavkov na dané opatrenie (Tab. 1).

V rámci opatrenia 1.3 (kód 125) Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry suma verejných výdavkov v danom období bola 107 200 000 €, čo predstavovalo v tomto prípade zároveň aj 100 % celkových výdavkov na opatrenie 1.3 z dôvodu, že u tohto opatrenia neboli vynaložené žiadne súkromné výdavky. Beneficiary čerpali len z verejných zdrojov (EPFRV + zdroje SR), čím sa dané opatrenie líši od predchádzajúcich hodnotených opatrení osi 1.

Súvisiaca tabuľka obsahuje prehľad významných projektových opatrení osi 1 PRV SR 2007–2013 na základe výšky čerpania finančných prostriedkov na území SR (k 31. 12. 2012).

Prehľad vybraných projektových opatrení v osi 1 PRV SR 2007–2013 a ich výdavkov na celé programové obdobie v SR v EUR (stav k 31. 12. 2012)**Overview of selected investment measures under Axis 1 RDP of the SR 2007–2013 and their expenditures for the whole programming period in the SR in € (to 31st December 2012)****Tab. 1**

Kód op. ¹	Opatrenie (skrátенý názov) ²	Verejné výdavky ³ (v €)	Podiel verejných výdavkov z celkových výdavkov na opatrenie ⁴ (%)	Súkromné výdavky ⁵ (v €)	Podiel súkromných výdavkov z celkových výdavkov na opatrenie ⁶ (%)	Celkové výdavky na opatrenie ⁷ (v €)
121	1.1 Modernizácia fariem ⁸	433 669 149	50,00	433 669 149	50,00	867 338 298
123	1.2 Pridávanie hodnoty do poľn. produktov ⁹	204 000 000	49,51	208 000 000	50,49	412 000 000
125	1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry ¹⁰	107 200 000	100,00	0	0,00	107 200 000

Legenda¹¹: údaje v tabuľke sú zaokrúhlené na celé euro¹²; v rámci verejných výdavkov sú uvedené spolu zdroje: EPFRV a zdroje SR¹³

Prameň: pripravil NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA¹⁴

1) Measure code, 2) Abbreviated title of measure, 3) Public expenditures, 4) The share of public expenditures of total expenditures per measure, 5) Private expenditures, 6) The share of private expenditures of total expenditures per measure, 7) Total expenditures per measure, 8) Modernization of farms, 9) Adding value to agricultural products, 10) Improving and developing of infrastructure, 11) Legend, 12) The data in this table are rounded off the whole euro, 13) within public expenditures – European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) and Slovak Republic (SR) funds are added together, 14) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Vyhodnotenie implementácie významných projektových opatrení osi 1 PRV SR 2007–2013 z hľadiska výšky čerpania finančných prostriedkov na území SR a v regiónoch SR**Opatrenie 1.1 (kód 121) Modernizácia fariem**

Opatrenie 1.1 má stanovený cieľ v PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) zameraný na zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárskych subjektov lepším využívaním výrobných faktorov a uplatňovaním nových technológií a inovácií. Oprávnenými činnosťami v okruhu opatrenia sú všetky činnosti, ktoré zlepšujú celkovú výkonnosť podniku a sú v súlade s cieľmi opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ, v súlade s požiadavkami životného prostredia. V PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) sú rozsah a činnosti opatrenia podrobne popísané a špecifikované vo viacerých bodoch.

A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektov zasahuje a je rozdelený do viacerých oblastí, a to: Rastlinná výroba, Živočišna výroba, Mechanizácia, Ostatné. V rámci časti Ostatné je aj možnosť podpory využitia energie z obnoviteľných zdrojov, kde sú upresnené podmienky jej využitia. Táto oblasť (Ostatné) podporuje aj priamy predaj poľnohospodárskych výrobkov, diverzifikáciu poľnohospodárskych činností a čistiare odpadových vôd pre potreby podniku.

B. Obstaranie a modernizácia technického a technologického vybavenia zahrnuje tiež oblasti: Rastlinná výroba, Živočíšna výroba, Mechanizácia a Ostatné.

C. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín.

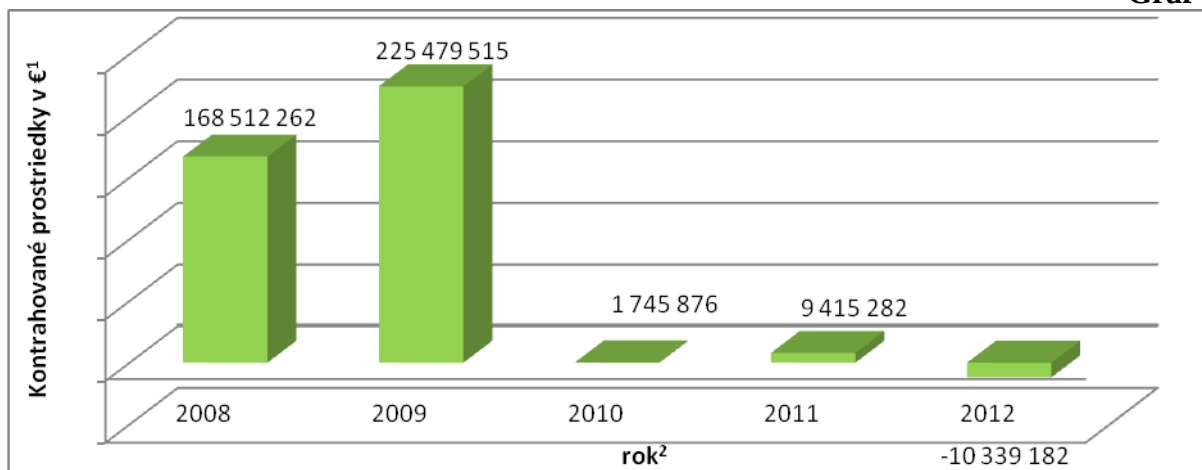
Na celé programové obdobie 2007–2013 (kumulatívne) je plánovaný limit verejných výdavkov na opatrenie Modernizácia fariem 433 669 149 €. Na základe údajov PPA verejné výdavky všetkých prijatých projektov (760 770 233 €) predstavujú 175 % z celkového limitu na toto opatrenie. Koncom roka 2012 boli schválené verejné zdroje vo výške 394 813 752 €, t. j. 91 %-né kontrahovanie. Realizovaných platieb bolo celkom 2 526 platieb, v hodnotenom období dosiahli celkovú sumu 369 413 279 €, t. j. 85 % z celkového plánovaného limitu. Ukončených bolo 1 149 projektov, ktorých celková vyplatená suma bola vo výške 350 139 631 €.

Nasledujúci Graf 1 znázorňuje vývoj výšky schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov pri opatrení 1.1 za jednotlivé roky 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka). V predstavenom grafe najviac kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov bolo v tomto opatrení v roku 2009 (225 479 515 €) a v r. 2008 (168 512 262 €). pokračujúcich rokoch už bolo kontrahovanie verejných zdrojov podstatne nižšie a v roku 2012 dosiahlo zápornú hodnotu a to najmä z dôvodu dodatkov na zníženie, ukončeniami zmlúv, odstúpením od zmlúv.

Kontrahované prostriedky z verejných zdrojov opatrenia 1.1 v SR v € za jednotlivé roky 2008–2012

Contracted funds from public sources of measure 1.1 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 1



Prameň: spracoval NPPC–VÚEPP podľa údajov PPA³

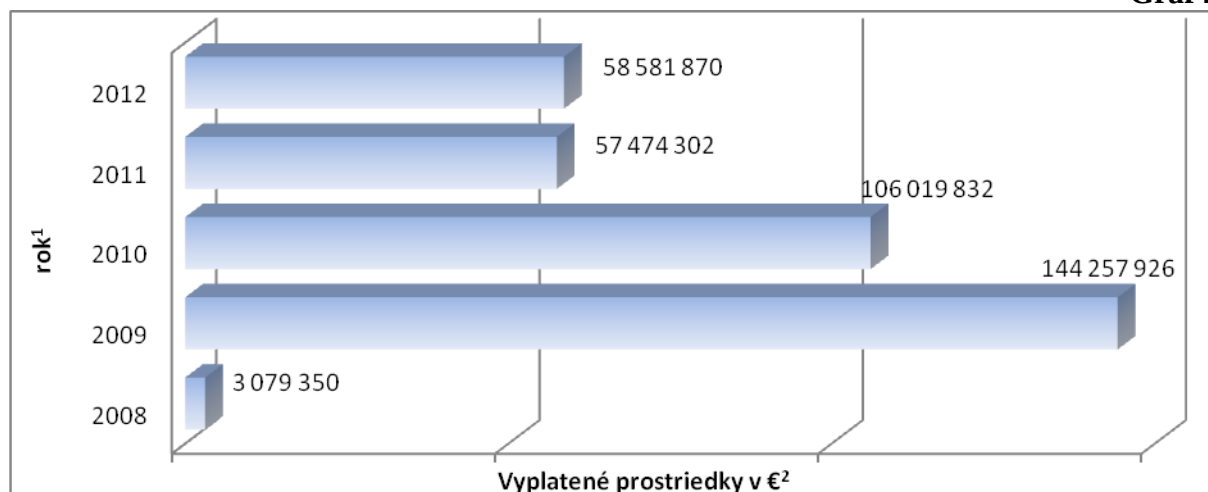
1) Contracted funds in €, 2) year, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Graf 2 znázorňuje vývoj výšky čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov v rámci opatrenia 1.1 za jednotlivé roky 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka). Ako je to premietnuté v Grafe 2, najviac vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov bolo v tomto opatrení v rokoch 2009 (144 257 926 €) a 2010 (106 019 832 €). V období ďalších rokov už suma vyplatených verejných zdrojov podstatne poklesla. V roku 2012

predstavovala 58 581 870 €, kedy ale bol zároveň najvyšší počet 488 ukončených projektov v opatrení 1.1.

Vyplatené prostriedky v rámci opatrenia 1.1 v SR v € za jednotlivé roky 2008–2012
Paid out funds within measure 1.1 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 2



Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA³

1) year, 2) Paid out funds in €, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Z vyhodnotenia údajov PPA vo Výročnej správe o pokroku k PRV SR 2007–2013 za rok 2012 (VÚEPP, EuroConsulting s.r.o., 2013) vyplynulo, že cieľový ukazovateľ výstupu opatrenia 1.1 – „počet podporených podnikov“ stanovený pre programové obdobie 2007–2013 na 2 030 má k 31. 12. 2012 plnenie na 57,3 % a pri počte schválených projektov na 74,1 %.

Pri distribúcii schválených verejných zdrojov opatrenia 1.1 v členení na kraje SR – NUTS III, ako ukazuje Tab. 2: Nitriansky (77,7 mil. €, t. j. 19,7 %) a Banskobystrický kraj (62,3 mil. €, t. j. 15,8 %) mali v sledovanom období (k 31. 12. 2012) najväčší objem schválených verejných zdrojov. V ďalších krajoch bolo ich rozdelenie relatívne rovnomerné, okrem Bratislavského a Žilinského kraja, kde boli najnižšie. Trenčiansky kraj dosiahol najvyššiu priemernú podporu na 1 projekt (306 081 €), kým u iných krajov boli tieto hodnoty pomerne vyrovnané. Najvyššie schválené verejné zdroje na jeden hektár poľnohospodárskej pôdy (podľa LPIS) boli v Trenčianskom a Žilinskom kraji.

Distribúcia schválených verejných zdrojov opatrenia 1.1 podľa krajov SR (NUTS III) – kumulatívne k 31. 12. 2012 v €

Distribution of approved public funds of measure 1.1 by Slovakia regions (NUTS III) – cumulative, to 31st December 2012, in €

Tab. 2

Samosprávny kraj SR (NUTS III) ¹	Podpora schválená z verejných zdrojov – celkom ²		Schválené projekty ³		Priemerná podpora na 1 ha ⁴	Priemerná podpora na 1 projekt ⁵
	v €	%	počet	%	v €	v €
BA	14 200 734	3,6	78	5,2	163,4	182 061
TT	53 775 443	13,6	196	13,0	191,2	274 365
TN	39 484 439	10,0	129	8,6	258,7	306 081
NR	77 775 579	19,7	262	17,4	174,3	296 853
ZA	38 899 264	9,9	139	9,2	210,4	279 851
BB	62 360 151	15,8	265	17,6	186,6	235 321
PO	54 521 072	13,8	236	15,7	180,3	231 021
KE	53 797 070	13,6	199	13,2	186,1	270 337
SR spolu ⁶	394 813 752	100,0	1 504	100,0	190,0	262 509

Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA a LPIS NPPC – VÚPOP⁷

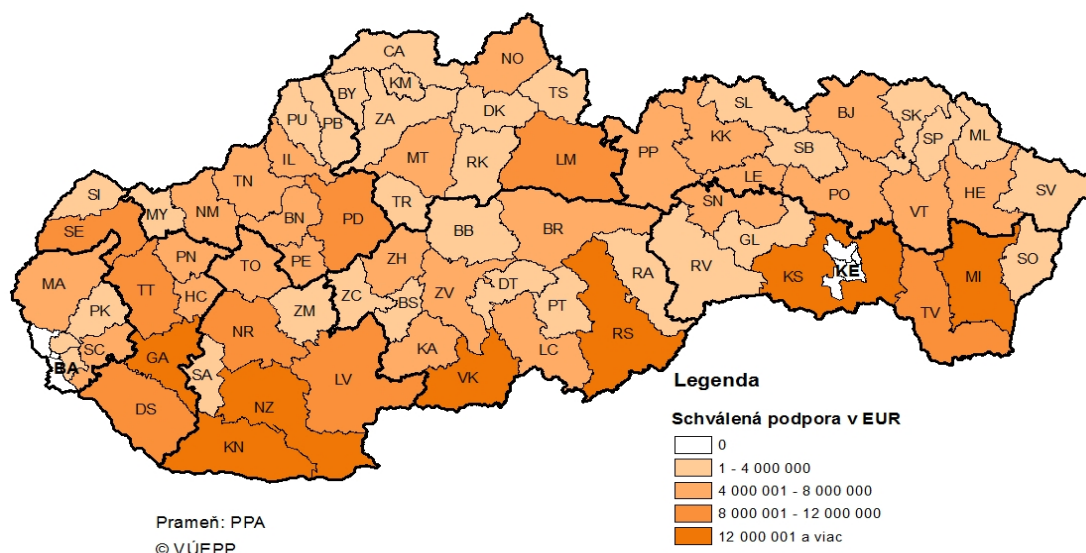
1) Region of the SR (NUTS III), 2) Approved subsidy from public funds – total, 3) Approved projects, 4) An average subsidy per 1 ha, 5) An average subsidy per 1 project, 6) Slovak Republic – total, 7) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency and Land Parcel Identification System (LPIS) of National Agricultural and Food Centre Slovakia – Soil Science and Conservation Research Institute

Čo sa týka rozdelenia schválených podpôr na úrovni okresov – NUTS IV, v nadväzujúcej mape (Obr. 1) je možné pozorovať ich smerovanie hlavne do produkčných juhozápadných a južných oblastí Slovenska.

Schválené verejné zdroje z PRV SR 2007–2013 v opatrení 1.1 k 31. 12. 2012 v € (v absolútnych hodnotách)

Approved public funds from RDP of the SR 2007–2013 in the measure 1.1 to 31st December 2012 in € (in absolute values)

Obr. 1



Prameň: spracované na NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA

Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Opatrenie 1.2 (kód 123) Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva

Cieľom opatrenia 1.2 je v PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) zlepšenie primárneho spracovania a predajnosti produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva podporou zlepšenia efektivity, spracovania obnoviteľných zdrojov energie, podporou nových technológií a využitia nových trhov.

Rozsah a činnosti opatrenia a podmienky podpory sú stanovené v PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013). Oprávnené investície opatrenia Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov súvisia predovšetkým s nasledovnými sektormi: mäso a mäsové výrobky; mlieko a mliečne výrobky; hydina a vajcia; prírodný med; obilniny a produkty mlynského priemyslu, strukoviny a olejnin; ovocie a zelenina; zemiaky, sadivá a osivá; liečivé rastliny a koreniny; hrozno a víno; lesné hospodárstvo; obnoviteľné zdroje energie. V pôsobnosti opatrenia 1.2 sú oprávnené všetky činnosti, ktoré zlepšujú celkovú výkonnosť podniku a sú v súlade s cieľmi opatrenia a s príslušnými právnymi predpismi EÚ.

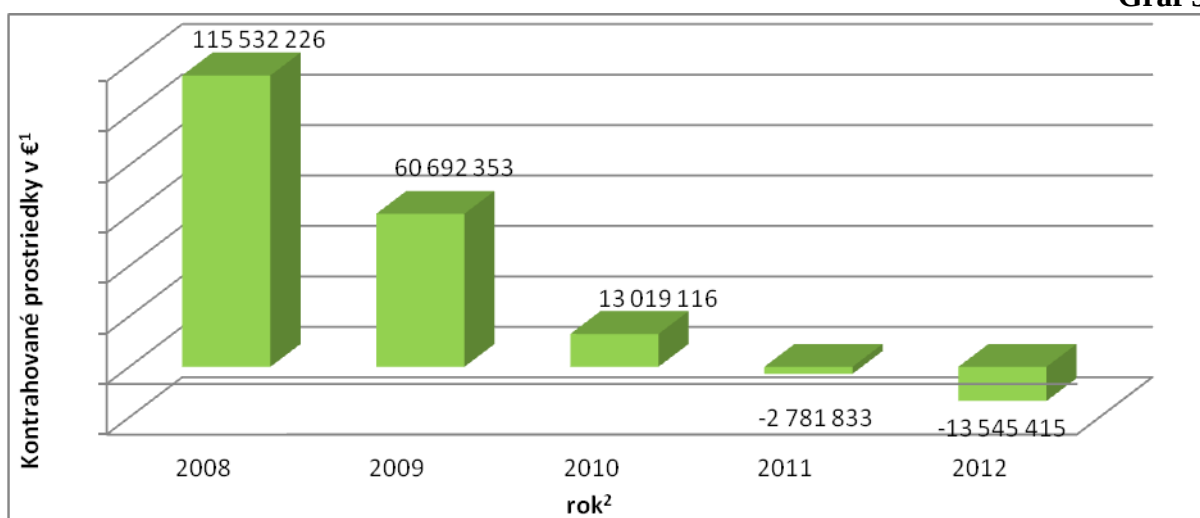
Na celé programové obdobie je pre opatrenie 1.2 limit verejných výdavkov 204 000 000 €. Koncom roka 2012 boli v zmysle údajov PPA schválené verejné zdroje vo výške 172 916 447 €, t. j. kontrahovanie 85 %. V sledovanom období bolo 354 realizovaných platieb a v rámci týchto platieb bol celkový vyplatený príspevok 160 447 277 €, t. j. 79 %-né čerpanie z celkového plánovaného limitu. Ukončených bolo 140 projektov s vyplatenou sumou 155 105 145 €, k 31. 12. 2012.

V Grafe 3 je zobrazený vývoj výšky schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov pre opatrenie 1.2 v jednotlivých rokoch 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka). Ako je možné vidieť aj v prezentovanom grafe, najviac kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov v tomto opatrení v roku 2008 (115 532 226 €) a v r. 2009 (60 692 353 €). V nadchádzajúcich rokoch mala suma kontrahovaných verejných zdrojov klesajúcu tendenciu. V rokoch 2011 a 2012 dosiahla záporné hodnoty, čo bolo spôsobené najmä z dôvodu dodatkov na zníženie, ukončeniami, resp. zánikom zmlúv.

Kontrahované prostriedky z verejných zdrojov opatrenia 1.2 v SR v € za jednotlivé roky 2008–2012

Contracted funds from public sources of measure 1.2 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 3

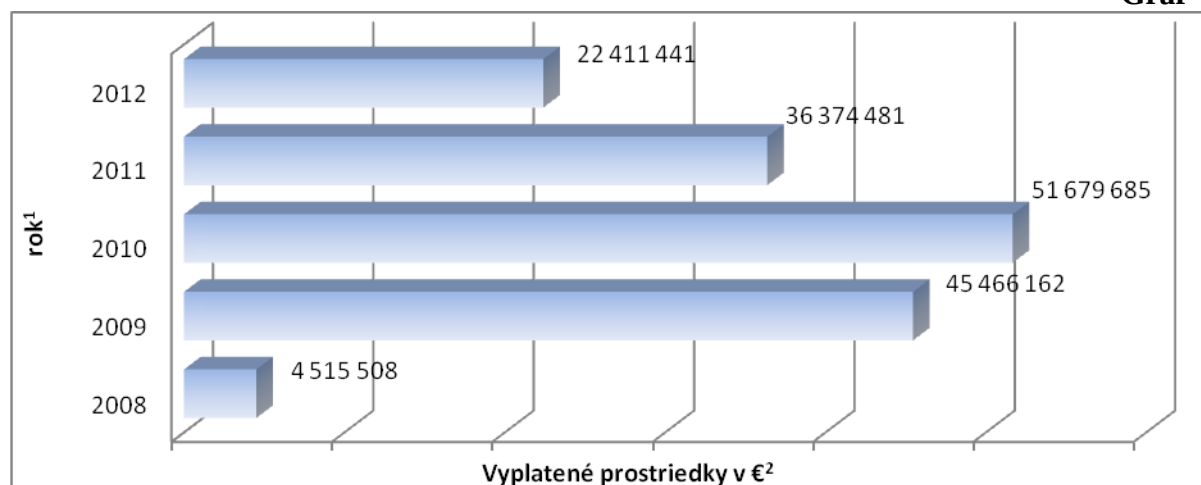


Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA³

1) Contracted funds in €, 2) year, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Vývoj výšky čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov v rámci opatrenia 1.2 za jednotlivé roky 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka) je znázornený v Grafe 4. Najviac vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov bolo v tomto opatrení v rokoch 2010 (51 679 685 €) a 2009 (45 466 162 €). V nastávajúcich rokoch 2011 a 2012 je vyplatená suma z verejných zdrojov nižšia; v roku 2012 dosiahla 22 411 441 €.

Vyplatené prostriedky z opatrenia 1.2 v SR v € za jednotlivé roky 2008–2012
Paid out funds within measure 1.2 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 4

Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA³

1) year, 2) Paid out funds in €, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Na základe prepočtov údajov PPA vo Výročnej správe o pokroku k PRV SR 2007–2013 za rok 2012 (VÚEPP, EuroConsulting, s.r.o., 2013) vyplynulo, že cieľový ukazovateľ výstupu tohto opatrenia počet podporených podnikov bol stanovený pre programové obdobie 2007–2013 na 450 podnikov, k 31. 12. 2012 bolo jeho plnenie na cca 32 % a pri počte schválených projektov bolo plnenie na 42 %. Celkový objem investícií v rozsahu opatrenia bol k 31. 12. 2012 plnený na 81 %.

Z hľadiska priestorovej alokácie v členení na kraje SR – NUTS III (Tab. 3) bol v rámci opatrenia 1.2 najväčší objem verejných zdrojov schválený do Trnavského (cca 46,6 mil. €, t. j. 27 %), Prešovského (cca 30,6 mil. €, t. j. 17,7 %) a Nitrianskeho kraja (cca 28 mil. €, t. j. 16,2 %). V Žilinskom kraji (cca 2,7 mil. €, t. j. 1,5 %) bola veľmi nízka hodnota schválených verejných zdrojov. V Prešovskom (cca 1,14 mil. €) a v Košickom (cca 1,19 mil. €) kraji bola koncom roku 2012 najvyššia priemerná výška podpory na jeden projekt, najnižšia bola v Žilinskom kraji (cca 0,27 mil. €). Necelá polovica schválených verejných zdrojov opatrenia (43,2 %) bola schválená do Trnavského a Nitrianskeho kraja. Najvyššia priemerná výška schválenej podpory z verejných zdrojov na jeden hektár poľnohospodárskej pôdy (podľa LPIS) bola v Trnavskom a Trenčianskom kraji.

Distribúcia schválených verejných zdrojov opatrenia 1.2 podľa krajov SR (NUTS III) – kumulatívne k 31. 12. 2012, v €

Distribution of approved public funds of measure 1.2 by Slovakia regions (NUTS III) – cumulative, to 31st December 2012, in €

Tab. 3

Samosprávny kraj SR (NUTS III) ¹	Podpora schválená z verejných zdrojov – celkom ²		Schválené projekty ³		Priemerná podpora na 1 ha ⁵	Priemerná podpora na 1 projekt ⁴
	v €	%	počet	%	v €	v €
BA	7 408 940	4,3	16	8,4	85,3	463 059
TT	46 612 708	27,0	42	22,1	165,7	1 109 826
TN	18 657 559	10,8	24	12,6	122,3	777 398
NR	27 958 373	16,2	34	17,9	62,6	822 305
ZA	2 650 946	1,5	10	5,3	14,3	265 095
BB	15 134 232	8,8	17	8,9	45,3	890 249
PO	30 661 142	17,7	27	14,2	101,4	1 135 598
KE	23 832 547	13,8	20	10,5	82,4	1 191 627
SR spolu ⁶	172 916 447	100,0	190	100,0	83,2	910 087

Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA a LPIS NPPC – VÚPOP⁷

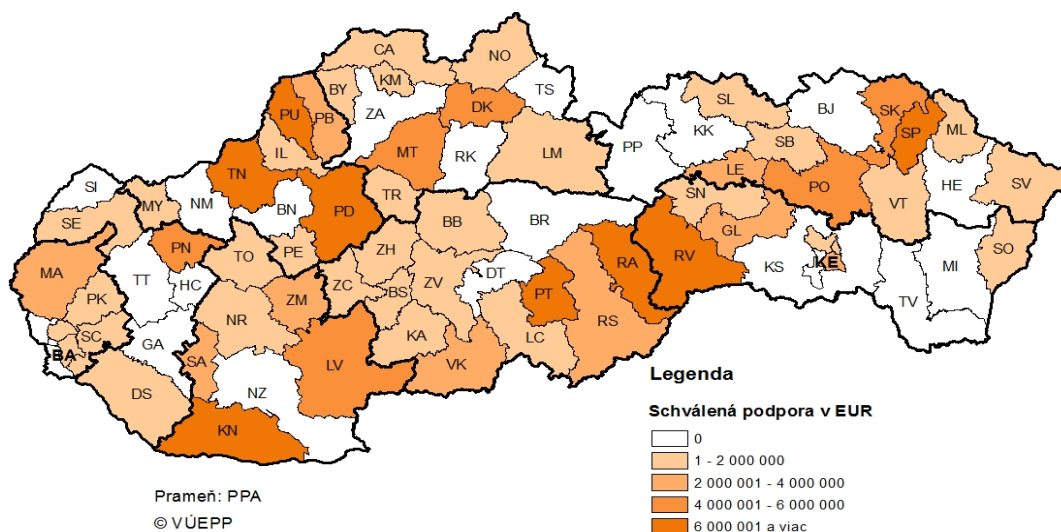
1) Region of the SR (NUTS III), 2) Approved subsidy from public funds – total, 3) Approved projects, 4) An Average subsidy per 1 ha, 5) An average subsidy per 1 project, 6) SR – total, 7) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency and LPIS of National Agricultural and Food Centre Slovakia – Soil Science and Conservation Research Institute

Nerovnomernú distribúciu schválených podpôr na úrovni okresov – LAU 1 (NUTS IV) je možné vidieť na uvedenej mape (Obr. 2).

Schválené verejné zdroje z PRV SR 2007–2013 v opatrení 1.2 k 31. 12. 2012 v € (v absolútnych hodnotách)

Approved public funds from RDP of the SR 2007–2013 in the measure 1.2 to 31st December 2012 in € (in absolute values)

Obr. 2



Prameň: spracované na NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA

Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Opatrenie 1.3 (kód 125) Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva – pozemkové úpravy

V PRV SR 2007–2013 (MPRV SR, 2013) je cieľom opatrenia 1.3 vypracovanie a vykonanie projektov pozemkových úprav pre nové priestorové a funkčné usporiadanie územia a postupne realizovať v projektoch pozemkových úprav plánované spoločné zariadenia a opatrenia. Oprávnené činnosti sú všetky činnosti, ktoré sú v zhode s cieľmi tohto opatrenia a príslušnými právnymi predpismi EÚ. Sú stanovené v PRV SR 2007–2013.

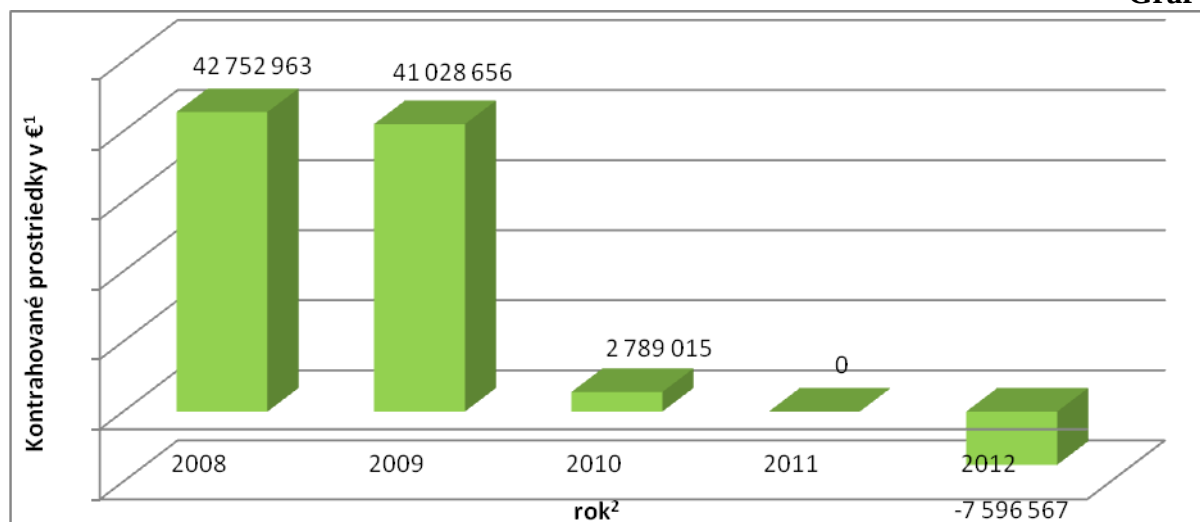
Na celé programové obdobie je limit verejných výdavkov v opatrení 1.3 107 200 000 €. Ku koncu roka 2012 podľa údajov PPA suma schválených verejných zdrojov (kumulatívne) predstavovala 78 974 067 €, t. j. kontrahovanie 74 %. Realizovaných bolo v sledovanom období 1 149 platieb s celkovou výškou vyplateného príspevku 56 143 504 €. Čerpanie limitu opatrenia bolo 52 %-né. Ukončených bolo 87 projektov s celkovou vyplatenou sumou 11 661 428 €.

Priebeh výšky schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov pre opatrenie 1.3 v jednotlivých rokoch 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka) je znázornený v Grafe 5. Najviac kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov bolo v tomto opatrení podobne ako pri predošlých opatreniach – z údajov PPA a uvedeného grafu v roku 2008 (42 752 963 €) a v roku 2009 (41 028 656 €). Kontrahované verejné zdroje v nasledujúcich rokoch výrazne klesli. V roku 2011 verejné zdroje v opatrení 1.3 neboli kontrahované verejné zdroje. V roku 2012 dosiahli zápornú hodnotu, čo mohli zapríčiniť napr. dodatky na zníženie, ukončenie, resp. zánik zmlúv.

Kontrahované prostriedky z verejných zdrojov opatrenia 1.3 v SR v € za jednotlivé roky 2008 –2012

Contracted funds from public sources of measure 1.3 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 5



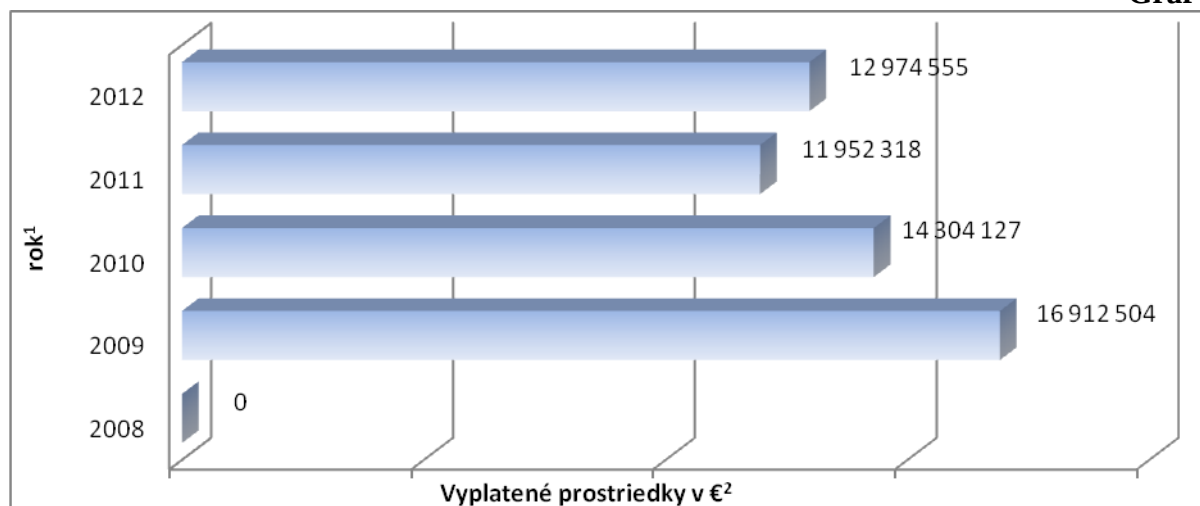
Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA³

1) Contracted funds in €, 2) year, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Priebeh čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov pod opatrením 1.3 za jednotlivé roky 2008–2012 (k 31. 12. príslušného kalendárneho roka) je znázornený v Grafe 6. Najvyššie sumy vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov boli v tomto opatrení v rokoch 2009 (16 912 504 €) a 2010 (14 304 127 €). V rokoch 2011 a 2012 je vyplatená suma z verejných zdrojov nižšia ako v rokoch 2009 a 2010.

Vyplatené prostriedky z opatrenia 1.3 v SR v € za jednotlivé roky 2008–2012
Paid out funds within measure 1.3 in the SR in € per each year since 2008 to 2012

Graf 6



Prameň: spracoval NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA³

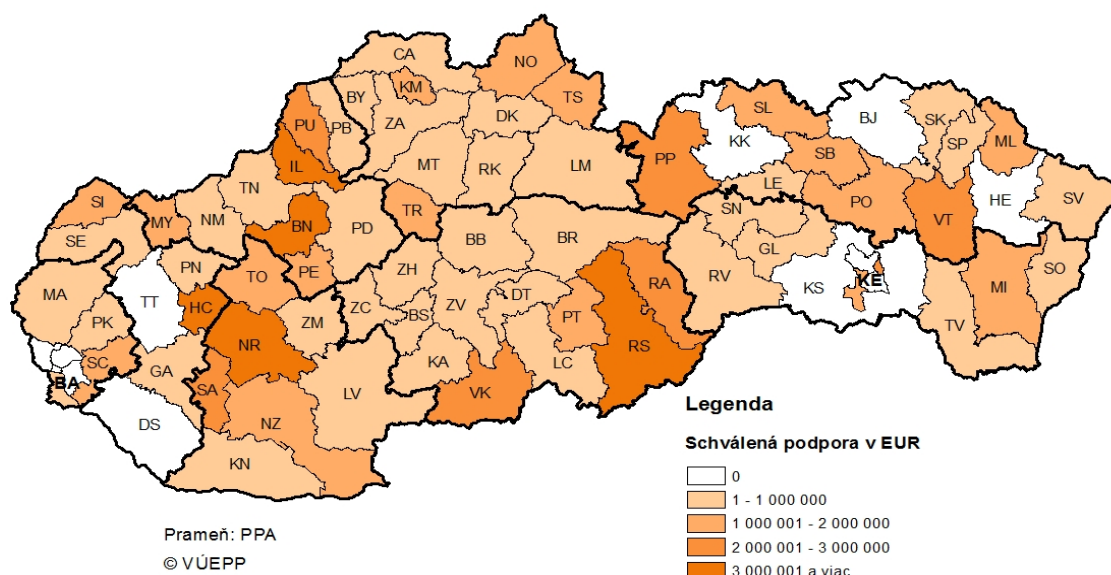
1) year, 2) Paid out funds in €, 3) Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Znázornenie priestorovej distribúcie schválených podpôr v opatrení 1.3 na úrovni okresov – LAU 1 (NUTS IV) obsahuje nasledujúca mapa (Obr. 3).

Schválené verejné zdroje z PRV SR 2007–2013 v opatrení 1.3 – k 31. 12. 2012 v € (v absolútnych hodnotách)

Approved public funds from RDP of the SR 2007 – 2013 in the measure 1.3 – to 31st December 2012 in € (in absolute values)

Obr. 3



Prameň

ň: spracované na NPPC – VÚEPP podľa údajov PPA

Source: prepared by National Agricultural and Food Centre Slovakia – Research Institute of Agricultural and Food Economics according to the data of Agricultural Paying Agency

Záver

Os 1 v PRV SR 2007–2013 je prioritne zameraná na podporu a zvýšenie konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. V príspevku boli analyzované zvolené významné opatrenia osi 1 PRV SR 2007–2013 hlavne z pohľadu výšky schválených (kontrahovaných) a čerpaných finančných prostriedkov: opatrenie 1.1 (kód 121) Modernizácia fariem, opatrenie 1.2 (kód 123) Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov a produktov lesného hospodárstva a opatrenie 1.3 (kód 125) Infraštruktúra týkajúca sa rozvoja a adaptácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva – pozemkové úpravy.

So zreteľom na celkové čerpanie finančných prostriedkov v SR bolo z osi 1 najvýznamnejšie a najúspešnejšie opatrenie 1.1 Modernizácia fariem, za ním nasledovalo opatrenie 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov s cca o polovicu nižšími celkovými aj verejnými výdavkami v porovnaní s opatrením 1.1. Z hodnotených opatrení najnižšie verejné aj celkové výdavky dosiahlo opatrenie 1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry a ako jediné opatrenie vykazuje nulové súkromné výdavky, keďže beneficianti v tomto prípade využívali iba verejné zdroje.

Na opatrenie 1.1 Modernizácia fariem boli koncom roka 2012 schválené verejné zdroje (kumulatívne) vo výške 394 813 752 €, t. j. 91 %-né kontrahovanie. Realizované platby

v hodnotenom období dosiahli celkovú sumu 369 413 279 €, t. j. 85 % z celkového plánovaného limitu.

Z aspektu vývoja výšky schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov v opatrení 1.1 za jednotlivé roky 2008–2012 bolo najviac kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov v roku 2009 (225 479 515 €) a v roku 2008 (168 512 262 €). V postupujúcich rokoch už bolo kontrahovanie verejných zdrojov podstatne nižšie.

Vývoj výšky čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov v opatrení 1.1 za jednotlivé roky 2008–2012 ukázal, že najviac vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov bolo v rokoch 2009 (144 257 926 €) a 2010 (106 019 832 €). V ďalších rokoch už suma vyplatených verejných zdrojov poklesla.

Z hľadiska distribúcie schválených verejných zdrojov opatrenia 1.1 na úrovni NUTS III mali v sledovanom období (k 31. 12. 2012) najväčší objem schválených verejných zdrojov Nitriansky (77,7 mil. €, t. j. 19,7 %) a Banskobystrický kraj (62,3 mil. €, t. j. 15,8 %). V ďalších krajoch bolo ich rozdelenie relatívne rovnomerné.

Pri priestorovom rozdelení schválených podpôr opatrenia 1.1 na úrovni LAU 1 (NUTS IV), je možné pozorovať ich smerovanie hlavne do produkčných juhozápadných a južných oblastí Slovenska.

Ku koncu roka 2012 boli v opatrení 1.2 Pridávanie hodnoty do poľnohospodárskych produktov schválené verejné zdroje (kumulatívne) vo výške 172 916 447 €, t. j. kontrahovanie 85 %. V sledovanom období bol v rámci realizovaných platieb celkový vyplatený príspevok 160 447 277 €, t. j. 79 %-né čerpanie z celkového plánovaného limitu.

Vo vývoji výšky schválených finančných prostriedkov z verejných zdrojov pre opatrenie 1.2 v jednotlivých rokoch 2008–2012 je možné vidieť najviac kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov v roku 2008 (115 532 226 €) a v roku 2009 (60 692 353 €). V nadchádzajúcich rokoch mala suma kontrahovaných verejných zdrojov klesajúcu tendenciu.

Pri čerpaní finančných prostriedkov z verejných zdrojov u opatrenia 1.2 za jednotlivé roky 2008–2012 najviac vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov bolo v rokoch 2010 (51 679 685 €) a 2009 (45 466 162 €). V nastávajúcich rokoch bola suma vyplatená z verejných zdrojov nižšia.

V priestorovej alokácii podľa krajov SR – NUTS III (Tab. 3) bol pri opatrení 1.2 najväčší objem verejných zdrojov schválený do Trnavského (cca 46,6 mil. €, t. j. 27 %), Prešovského (cca 30,6 mil. €, t. j. 17,7 %) a Nitrianskeho kraja (cca 28 mil. €, t. j. 16,2 %). Takmer polovica schválených verejných zdrojov opatrenia 1.2 (43,2 %) bola nakontrahovaná do Trnavského a Nitrianskeho kraja. Na úrovni okresov – LAU 1 (NUTS IV) je možné vidieť nerovnomernú distribúciu schválených podpôr.

Ku koncu roka 2012 suma schválených verejných zdrojov (kumulatívne) v opatrení 1.3 Skvalitnenie a rozvoj infraštruktúry predstavovala 78 974 067 €, t. j. kontrahovanie 74 %. Celková výška vyplateného príspevku realizovaných platieb bola v sledovanom období 56 143 504 €, s čerpaním limitu opatrenia 52 %.

Čo sa týka vyhodnotenia za jednotlivé roky 2008 až 2012 – najvyššia suma kontrahovaných prostriedkov z verejných zdrojov bola v opatrení 1.3 podobne ako pri predošlých dvoch opatreniach v rokoch 2008 (42 752 963 €) a 2009 (41 028 656 €). Kontrahované verejné zdroje v nasledujúcich rokoch výrazne klesli.

Priebeh čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov v rámci opatrenia 1.3 za jednotlivé roky 2008–2012 znázorňuje, že najvyššie sumy vyplatených prostriedkov z verejných zdrojov boli v rokoch 2009 (16 912 504 €) a 2010 (14 304 127 €). V rokoch 2011 a 2012 je vyplatená suma z verejných zdrojov nižšia ako v predchádzajúcich rokoch.

Podpora zvyšovania konkurencieschopnosti je významná a tiež prispieva k rozvoju poľnohospodárstva a aj k rozvoju vidieka, preto je dôležité jej pokračovanie aj v ďalšom programovom období.

Literatúra

- [1] BUCHTA, S. 2010: Dopadové efekty rezortných programov na poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka. *Ekonomika poľnohospodárstva*, roč. X, 2010, č. 2, s. 13-17. ISSN 1335-6186
- [2] Európske spoločenstvá, 2006: Politika rozvoja vidieka EÚ na obdobie 2007–2013. Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2006. 22 s. ISBN 92-79-03703-X
- [3] NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 1974/2006 z 15. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).
- [4] NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 65/2011 z 27. januára 2011, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005, pokiaľ ide o realizáciu kontrolných postupov a krížového plnenia pri opatreniach na podporu rozvoja vidieka.
- [5] NARIADENIE RADY (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV).
- [6] Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2007–2013. (PRV SR 2007–2013) Verzia č. 5 platná od 10. júla 2013. Bratislava: MPRV SR, 2013.
Dostupné na:
<http://www.mpsr.sk/index.php?navID=296&navID2=296&sID=43&id=7768>
- [7] Výročná správa o pokroku k PRV SR 2007–2013 za rok 2012. Bratislava: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava (VÚEPP), EuroConsulting s. r. o., 2013.

Príspevok vznikol v súvislosti s aktivitami v rámci priebežného (ongoing) hodnotenia Programu rozvoja vidieka SR 2007–2013.

Došlo 11. 2. 2014

Kontaktná adresa

Mgr. Ružena VAJCÍKOVÁ

Ing. Vladimír RYBÁR

Ing. Michal BUDAY

Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (NPPC – VÚEPP)

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Trenčianska 55,
824 80 Bratislava, SR

tel. +421 (0)2 58243 206 e-mail ruzena.vajcikova@vuepp.sk

tel. +421 (0)2 58243 311 e-mail vladimir.rybar@vuepp.sk

tel. +421 (0)2 58243 302 e-mail michal.buday@vuepp.sk

Skratky samosprávnych krajov Slovenskej republiky (SR):

BA – Bratislavský kraj

TT – Trnavský kraj

TN – Trenčiansky kraj

NR – Nitriansky kraj

ZA – Žilinský kraj

BB – Banskobystrický kraj

PO – Prešovský kraj

KE – Košický kraj